

pracownia badań
i innowacji
społecznych

PRACOWNIA BADAŃ
I INNOWACJI
SPOŁECZNYCH
STOCZNIA

OPIS CIEKAWEGO

PRZYKŁADU

PARTYCYPACJI

„MINI - SALZBURG” –

MIASTECZKO DLA DZIECI

JOANNA KRAJEWSKA I MARIA NOWAK

Opracowanie powstało w ramach programu Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej realizowanego przy wsparciu Fundacji im. Stefana Batorego.

Organizator: Stowarzyszenie Spectrum

Kontakt: Petra Burgstaller minisalzberg@spektrum.at, Stowarzyszenie Spectrum

Czas trwania: od 2002

Co się działo: W ramach projektu wymyślono i stworzono „miasteczko” w centrum Salzburga, do którego raz w roku zapraszane są dzieci na 3-tygodniowy obóz. Miasteczko ma za zadanie odwzorowywać prawdziwe miasto, z jego funkcjami i instytucjami. Dzieci wcielają się w mieszkańców, muszą pracować, zarabiać pieniądze, chodzą do teatru, rozstrzygają sprawy w sądzie i opracowują modele działania miejskich instytucji.

Metoda: uczenie się ról społecznych poprzez wcielanie się w mieszkańców stworzonego miasteczka

Przydatna do: uczenia dzieci demokracji obywatelskiej, współdziałania i odpowiedzialności. Przydatna także do projektowania instytucji publicznych.

HISTORIA

Salzburg jest 150-tys. miastem, położonym w centralnej części Austrii, w dolinie Alp. Przed rozpoczęciem programu, na przełomie 2002 i 2003 roku, dużym problemem, z którym borykały się władze miasta, był brak ciekawych ofert dla dzieci i pomysłów jak młodzi mogliby spędzać czas wolny - zwłaszcza podczas wakacji.

W tamtym czasie w mieście działało Stowarzyszenie Spectrum. Dla jego założycieli: Thomasa Schustera i Petry Burgstaller głównym celem działalności było zebranie doświadczeń na temat pracy z dziećmi i wzmacnianie ich wiedzy obywatelskiej. Chcieli tę wiedzę zdobyć w sposób nowatorski, wykorzystując jednocześnie elementy zabawy i prawdziwego dorosłego życia. Działania projektu miały obejmować rozmaite dziedziny: media, sport, ochronę środowiska, muzykę, teatr czy zdrowie. Tak zrodził się pomysł na „Mini Salzburg”, czyli trwający kilka tygodni obóz dla dzieci łączący w sobie wszystkie powyższe zagadnienia. Ideą było stworzenie przestrzeni do podejmowania przez dzieci i młodzież działań partycypacyjnych. Przestrzeni, w której mogłyby eksperymentować, decydować i poszukiwać nowych rozwiązań. Dodatkowo, dzieci miałyby nauczyć się uczestnictwa w życiu publicznym - by mieć głos i „być widocznym”.

Ostatecznie, projekt po raz pierwszy udało się zainicjować w 2003 roku. Od tego czasu, co roku na trzy wakacyjne tygodnie (od końca czerwca do połowy lipca) gromadzi ponad 5000 młodych ludzi pomiędzy 9 a 14 lat rukiem życia. Miasteczko zlokalizowane jest na obszarze areny (*Eisarena Salzburg*) i Ogrodu Ludowego w pobliżu Starego Miasta w Salzburgu.

PRZEBIEG

Powtarzany co roku od 2002 roku proces składa się z kilku faz. Pierwszą, trwającą od jesieni do zimy, jest faza planowania. Podczas niej opracowywane są główne treści planowanego na następny rok obozu, określane są potrzeby kadrowe oraz przygotowany budżet. Następnie, na wiosnę rozpoczyna się intensywna faza przygotowawcza. Opracowywane są szczegółowe koncepcje działań, poszukiwani są pracownicy i sponsorzy, trwa praca nad otrzymaniem odpowiednich zezwoleń, tworzone są strategie dotyczące sfery informowania opinii publicznej i promowania wydarzenia. W lecie, budowane jest miasteczko, trwają

kampanie informacyjne, potem następują trzy tygodnie trwania obozu. Po każdym z nich, organizatorzy ewaluują projekt – wyszukując słabych i mocnych stron, zmieniając koncepcje, doprecyzowując założenia. Poza trwaniem wydarzenia, w wielu fazach (przygotowanie, public relations, promocja, przygotowanie prezentacji) biorą udział dzieci.

Podczas trzech tygodni trwania obozu, ilość dzieci ulega zmianom. Średnio, codziennie jest ich ok. 1500, jednak całościowo liczba młodych uczestników przekracza 6000. Projekt wspierany jest przez zespół Stowarzyszenia Spectrum (10 osób) oraz ok. 70 osób, które współpracują podczas konkretnych edycji wydarzenia.

IDEA I PODSTAWOWE FUNKCJE MIASTECZKA

W miasteczku „Mini – Salzburg” wszystko działa jak w prawdziwym mieście, z wyjątkiem tego, że jest zarządzane i obsługiwane wyłącznie przez dzieci. Głównym celem projektu jest czynny udział młodych osób w procesach partycypacji, a tym samym uczenie się podstawowych zasad demokracji. Dzieci konfrontowane są z sytuacjami z dorosłego życia: studiowaniem, zarabianiem pieniędzy, poszukiwaniem pracy, płaceniem podatków. Mogą przy tym podczas jednego pobytu przyjmować różne role.

Zdjęcie 1. Widok na fragment miasteczka¹

¹ Wszystkie zdjęcia pochodzą ze strony: <http://minisalzberg.spektrum.at/fotos/nggallery/mini-salzburg/best-of-2011/>

W miasteczku znajduje się 55 stacji - oddziałów, które przez cały okres trwania obozu oferują dzieciom ok. 600 miejsc pracy i punktów do nauki w różnych obszarach. Miasteczko zostało przemyślane pod kątem różnych dostępnych dorosłym obywatelom instytucji i życiowych czynności:

1. Administracja

W „Mini - Salzburgu” działają organy i urzędy użyteczności publicznej: ratusz, władze miasta, biuro kultury, służby zatrudnienia, pośrednictwo pracy i biuro ochrony środowiska. Utworzono dla dobra obywateli centra usług, np. biuro informacji, bank oraz miejscowy sąd rozstrzygający spory. Życie w miasteczku opiera się na regułach, które mogą być uzupełnione lub zmienione przez obywateli w drodze decyzji większością głosów w tzw. zgromadzeniu obywatelskim.

Aby uzyskać pełne obywatelstwo należy pracować 6 godzin i podjąć 2 godziny nauki. Warunkiem zezwolenia na prowadzenie działalności, założenie firmy, czy utworzenie konta oszczędnościowego jest posiadanie pełnego obywatelstwa.

2. Edukacja

Ważne miejsce zajmuje edukacja, nauka i technologie. Dzieci w miasteczku mogą studiować na Uniwersytecie. Mają możliwość robienia badań w laboratorium, a także mogą korzystać z biblioteki i brać udział w warsztatach związanych z naukami technicznymi.

3. Praca

Każde dziecko, które chce otrzymać zawód musi zgłosić się do specjalnych służb zatrudnienia. Są jednak sytuacje, kiedy jest duża liczba dzieci i nie każdy otrzyma zadanie do wykonania. Kto otrzymał kartę pracy, może przejść do określonego zadania i je wykonać. Każda praca trwa co najmniej pół godziny. Po jej zakończeniu otrzymuje się wynagrodzenie w walucie wymyślonej na potrzeby projektu zwanej Saletti.

4. Usługi i rekreacja

Zapewniono zaspokojenie podstawowych potrzeb dotyczących sfer kultury (działa teatr), rekreacji (działa wypożyczalnia łodzi), zdrowia i urody (powstał szpital, centrum zdrowia i salon piękności). Pomyślano także o gastronomii, tworząc bar mleczny, kawiarnię i karczmę. Większość z tych punktów stanowi także potencjalne miejsca pracy dla dzieci. W miasteczku dzieci mogą rozwijać także swoje pasje i zainteresowania dzięki organizowanym warsztatom

z różnych dziedzin, np. malarstwo, krawiectwo, rysunek, prace w ogrodzie, majsterkowanie, projektowanie.

5. Lokalne media

Zadbano o to, by dzieci miały dostęp do mediów i kultury. Mogą korzystać ze studia telewizyjnego Mini TV, Gazetki „Mini - Salzburg”, kawiarenki internetowej, redakcji on-line oraz radia.

6. Sport

Nie zapomniano o zajęciach z edukacji fizycznej i ruchu na świeżym powietrzu. Można uczestniczyć w turniejach sportowych, wynająć łódź, czy zapisać się do szkoły nauki jazdy.

7. Wsparcie mieszkańców Salzburga

Istotną cechą projektu jest umożliwienie dzieciom zasięgnięcia opinii, porady czy pomocy mieszkańców Salzburga w trudnych dla siebie kwestiach. By rozwiązać swoje wątpliwości mogą zadzwonić, porozmawiać, przeprowadzając coś w rodzaju wywiadu, lub podyskutować on-line – w kafejkach internetowych działających w ramach Miasteczka.

Zdjęcie 2. Zabawy podczas obozu

EFEKTY

Projekt jest obecnie silnie zakotwiczony w programie wakacyjnym Salzburga. Jest rozwijany z roku na rok i ciągle podlega modyfikacjom. Sukces „Mini – Salzburga” związany jest przede wszystkim ze współpracą pomiędzy różnymi klubami stowarzyszeniami, firmami, które działają w takich obszarach jak: kultura, oświata, media, życie społeczne.

WSPÓŁPRACA I FINANSOWANIE

Podczas ostatniej edycji, w 2013 roku, „Mini – Salzburg” zyskał finansowe wsparcie 20 sponsorów i 30 organizacji partnerskich. Projekt jest niezwykle kosztowny – jego zorganizowanie pochłonęło 200 000 €, jednak jedynie ok. 40% było finansowane było ze

środków publicznych miasta. 60% wymaganej do zrealizowania przedsięwzięcia kwoty dołożyli sponsorzy.

Duże nakłady finansowe mogą stanowić barierę we wprowadzaniu tego typu projektów do polskiej rzeczywistości.

PODSUMOWANIE

Projekt jest dla młodych ludzi próbą zmierzenia się z aspektami politycznymi i społecznymi panującymi w ich wspólnocie i dzięki temu ma ogromną wartość edukacyjną w zakresie budowania tożsamości obywatelskiej. Istotą projektu jest uczenie się podstaw dorosłego życia. Poprzez zabawę, dzieci zdobywają kompetencje obywatelskie i wiedzę o instytucjach publicznych. Mają też możliwość kształtowania instytucji w ramach miasteczka, wpływania na ich działanie i wprowadzanie zmian w ich zarządzaniu (np. poprzez wspomniane wyżej zgromadzenie obywatelskie)

Przedsięwzięcie ma również, poza wakacyjnym obozem, charakter partycypacyjny. Głos dzieci brany jest pod uwagę na etapie przygotowania projektu każdego roku, promowania kolejnych edycji i relacjonowania efektów. Jest on z roku na rok modyfikowany w oparciu o sugestie jego uczestników.

Dla dzieci, poza wyżej wspomnianymi korzyściami dotyczącymi edukacji obywatelskiej, jest to także lekcja wzmocnienia charakteru, czego niejednokrotnie wymaga od nich życie w miasteczku. Trzeba nauczyć się odpowiedzialności za siebie i innych oraz podejmowania decyzji, które nie zawsze są łatwe. Podkreśla się, że projekt przyczynia się do uczestnictwa młodych w życiu kulturalnym i promowania wspólnoty jako cechy społeczności.

LINKI

Strona projektu: <http://minisalzberg.spektrum.at/>

Opis projektu: <http://www.partizipation.at/kinderstadt-sbg-en.html>